

Träutbildningar i Hälsingland AB

Rektorn vid Trägymnasiet

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Trägymnasiet
i Ljusdals kommun

Tillsyn i Trägymnasiet

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ljusdals kommun under april till september 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Trägymnasiet i Ljusdals kommun besöktes av Skolinspektionen den 26 augusti 2014.

Fakta om skolenheten

Trägymnasiet i Ljusdal är Ljusdals kommuns enda fristående gymnasieskola. Huvudman är Träutbildningar i Hälsingland AB med organisationsnummer 556779-6718. Skolan är belägen i tätorten Ljusdal. Trägymnasiet erbjuder eleverna utbildning inom yrkesprogrammen bygg- och anläggningsprogrammet, inriktning husbyggnad och hantverksprogrammet inriktning finsnickeri.

Totalt har skolan cirka 55 elever och 8 lärare. Skolan leds av en rektor som tillträdde den 1 maj 2014.

Kunskapsresultat

Av Skolverkets statistik framgår att 100 procent av de elever i Trägymnasiet som fick slutbetyg år 2013 nådde grundläggande behörighet till universitet och högskola vilket är en högre andel än snittet i riket för de program som bedrivs i skolan (84 procent). Vid faktagranskning av detta beslut uppger dock rektorn att ovanstående siffra inte stämmer. Enligt henne var det 77 procent av eleverna som nådde grundläggande behörighet år 2013. Den genomsnittliga betygspoängen för dessa elever var 11,3 poäng, vilket är lägre än rikets genomsnitt för dessa program (12,9).

År 2013 nådde 100 procent av eleverna slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år. Detta resultat var högre än riket där motsvarande siffra detta år var 77 procent.

Enligt skolan gick 19 elever ut skolan vårterminen 2014. Av dessa fick 14 elever ett examensbevis och 5 elever ett studiebevis. Skolan har inte gjort några andra sammanställningar av elevernas resultat för vårterminen 2014.

Helhetsbedömning

Trägymnasiet i Ljusdal kännetecknas av en tydlig brist på samling kring gemensamma skolfrågor. Den tidigare ledningen har inte lyckats få skolans personal att gemensamt arbeta mot nationella mål. Inte heller har tidigare ledning fullt ut sett till att lagar och förordningar har följts vilket bland annat har fått till följd att en stor del av undervisningen har utgjorts av arbetsplatsförlagt lärande som varken har följts upp eller kvalitetssäkrats i tillräckligt hög grad. Det saknas systematik och ansvariga för hur det förebyggande hälsoarbetet och arbetet mot kränkande behandling ska bedrivas. När det gäller flertalet pedagogiska frågor saknar lärarna en gemensam inställning i dessa frågor och avsaknaden av diskussioner inom dessa områden är märkbar. Hur examensmålen ska genomsyra all undervisning och hur lärarna ska samarbeta för att detta ska vara möjligt har inte diskuterats och fungerar därför inte. Det systematiska kvalitetsarbetet, exempelvis uppföljning av elevernas resultat och undervisningens kvalitet, är eftersatt och dokumentation kring det som eventuellt har gjorts inom detta område saknas. Ytterligare ett utvecklingsområde är skolans brist på behöriga lärare, studie- och yrkesvägledarkompetens samt specialpedagogisk kompetens. Flertalet lärare är ensamma om att undervisa i sina ämnen och kurser och det finns ingen systematik för hur likvärdig bedömning och betygsättning ska säkerställas. Inte någon lärare har kompetensutvecklats inom reformen gymnasieskola 2011.

Skolinspektionen bedömer dock att den nytillträdde rektorn har förutsättningar att rätta till bristerna och hon har på sin korta tid i skolan skapat sig en klar bild över skolans utvecklingsområden. Träutbildningar i Hälsingland AB behöver omgående, tillsammans med rektorn, ta krafttag för att åtgärda de brister som Skolinspektionen identifierat för att säkerställa att eleverna får en likvärdig utbildning och att verksamheten inriktas mot nationella mål.

Skolan har nyligen, på den nya rektorns initiativ, startat en samverkan med Skolverket för att utveckla det arbetsplatsförlagda lärandet.

Skolans lokaler är ändamålsenliga och skolan driver ett lokalt programråd för de två yrkesprogrammen. Vid besöket uppfattade Skolinspektionen klimatet på skolan som lugnt, vilket bekräftas i samtliga intervjugrupper. Det har dock förekommit enstaka kränkningar av allvarlig art och skolan behöver förstärka och tydliggöra hur och med vilken inriktning detta arbete ska bedrivas.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Träutbildningar i Hälsingland AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast **den 19 januari 2015** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program.
- Se till att lärarna i olika ämnen samverkar i arbetet med att nå utbildningens mål.

Motivering

Av skollagen framgår att för varje nationellt program i gymnasieskolan ska det finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Enligt förarbetena (prop. 2008/09:199 s. 117) ska examensmålen styra utbildningen genom att ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Läraren ska enligt läroplanen samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen och skolan ska ge eleverna möjlighet till överblick och sammanhang i sin kunskapsinhämtning.

Tillsynen visar att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning utgår från examensmålen. Former för samverkan mellan lärare för att möjliggöra detta och för att ge eleverna större möjlighet till sammanhang och överblick saknas. Intervjuade elever bekräftar att arbetet på skolan för det mesta är ämnesinriktat även om enstaka exempel på ämnesövergripande lärarsamarbeten mot examensmålen ges. Enskilda lärare säger att de utgår från delar av examensmålen i sin egen undervisning. Samtliga intervjuade lärare uppger att de kan bli bättre på att använda sig av examensmålen i undervisningen. Eleverna på skolans två program samläser de gymnasiegemensamma ämnena. Skolan har gjort utvärderingar som anger att vissa elevers motivation i de gymnasiegemensamma ämnen är låg vilket även bekräftas i lärarintervjun. Hur skolan ska komma tillrätta med detta anges inte i någon dokumentation

När det gäller ämnesövergripande samverkan mellan lärarna framkommer en bild av att detta görs i liten utsträckning. Intervjuade lärare ger enstaka exempel på samverkan inom vissa kurser men medger att samverkan skulle kunna bli bättre. Enligt representanter för elevhälsan kan arbetet med ämnesövergri-

pande samverkan mellan lärarna utvecklas. Enligt rektorn är arbetet med att utveckla samverkan mellan lärarna, bland annat i syfte att examensmålen ska genomsyra all undervisning, ett utvecklingsområde.

Huvudmannen måste se till att samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

16 kap. 6 § skollagen, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper och 2.6 Rektorns ansvar i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan

Trygghet och studiero

Bedömning

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att ordningsregler finns, som har utarbetats under medverkan av eleverna och som följs upp vid skolenheten.
- Se till att skolan genomför åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som anger de reella behov skolan har inom detta område och som innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Det är rektorn som ska besluta om ordningsregler.

Av intervjuer med elever och lärare framkommer en oklar bild av huruvida det finns gemensamma ordningsregler i skolan. Inte någon av eleverna som Skolinspektionen mött kan påminna sig om att de sett dessa. Någon elev tror att det finns olika regler för olika klasser. Lärarna säger att det har upprättats ordningsregler tidigare men dessa används inte av alla och någon lärare säger att han har sina regler för "sina" elever. En annan lärare vittnar om att det är svårt att få eleverna att följa regler eftersom lärarna inte har ett gemensamt förhåll-

ningssätt och inte följer samma uppsättning regler gentemot eleverna. Skolinspektionen har inte tagit del av några skriftliga ordningsregler. Rektorn vet inte om skolan har gemensamma ordningsregler och har hittills inte prioriterat denna fråga.

Skolinspektionen vill understryka vikten av att lärarna diskuterar fram ett gemensamt förhållningssätt och en gemensam uppsättning regler med eleverna så att det blir tydligt för eleverna vilka regler som gäller i skolan i syfte att skapa en trygg miljö. Skolan måste således utarbeta ordningsregler i enlighet med skollagens krav.

Förebygga och förhindra kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska därmed se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av intervjuer med både elever, lärare och rektorn framkommer att skolan utgör en god miljö och de elever som Skolinspektionen mött uppger att de trivs i skolan. Av skolans senaste plan mot kränkande behandling för läsåret 2013/2014 framgår att "flertalet elever upplever att de bemöts och behandlas med respekt". Det har dock, enligt samtliga intervjuade grupper, förekommit enstaka incidenter där elever blivit kränkta. Enligt flera intervjuade lärare lärde man sig mycket av en incident och man har jobbat mycket med värdegrundsfrågor i klasserna efter det inträffade. Det framkommer dock inte i lärarintervjun hur det förebyggande arbetet går till, vem som har det övergripande ansvaret och om det finns gemensamma riktlinjer för detta arbete. De intervjuade eleverna har svårt att ge exempel på hur detta arbete bedrivs. Enligt representanter för elevhälsan har det även förekommit att lärare har kränkt elever. Rektorn är medveten om detta men uppger att åtgärder kring detta vidtogs av den förre rektorn och att detta har upphört.

Skolinspektionen vill även här understryka vikten av att lärarna diskuterar med varandra hur detta arbete på bästa sätt ska bedrivas så att arbetet mot kränkande behandling ger resultat, blir likvärdigt och bedrivs av skolans samtliga lärare. Skolans arbete för att förhindra kränkande behandling behöver utvecklas eftersom det saknar systematik och inte fullt ut har haft avsedd effekt.

Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärderna har genomförts. Enligt Skolinspektionens praxis finns det krav på att vissa rutiner ska finnas med i planen, exempelvis ett vuxen-elev - perspektiv (kränkningar av vuxen mot elev).

Tillsynen visar att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Flertalet intervjuade elever är osäkra på om de har sett skolans plan mot kränkande behandling. Planen saknar en tydlig redovisning av vad en elev ska göra om den blir kränkt av någon vuxen i skolan. Flera lärare uppger att det förekommer svordomar och olämplig jargong bland eleverna. Det går dock inte att se en tydlig koppling mellan denna uppgivna problematik och de åtgärder som enligt planen ska vidtas. Planen saknar även en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts och det är inte tydligt till vem en elev som anser sig ha blivit kränkt av en vuxen ska vända sig.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

5 kap. 5 §, 6 kap. 6-8 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att de åtgärdsprogram som upprättas innehåller de åtgärder skolan ska vidta för att eleven ska uppnå kunskapskraven.
- Se till att information om hur åtgärdsprogrammen kan överklagas ges.

Motivering

Ett åtgärdsprogram ska enligt skollagen utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är och hur de ska tillgodoses av skolan. Av förarbetena till de nya stödbestämmelserna (prop 2013/14:160 s. 30) framgår att de åtgärder som skolan utarbetar behöver handla om stödinsatser som ges i de olika lärmiljöerna inom verksamheten. Av skollagen framgår vidare att ett beslut om åtgärdsprogram kan överklagas till Skol

väsendets överklagandenämnd. Den elev (och dess vårdnadshavare) som åtgärdsprogrammet gäller ska därför i enlighet med förvaltningslagens bestämmelser underrättas om hur beslutet kan överklagas.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att en stor del eller hela ansvaret för åtgärder i några av åtgärdsprogrammen läggs på eleven, vilket är en brist. Bland annat anges åtgärder i ett åtgärdsprogram vara att *"X är själv ansvarig för att studierna hamnar på en 100%-s nivå, han arbetar aktivt för att täppa till de luckor som finns"*. Det saknas även information om att åtgärdsprogrammet kan överklagas till Skolväsendets överklagarnämnd. Information om möjligheten till överklagande ges heller inte på något annat sätt.

Huvudmannen måste se till det är skolans åtgärder som ska anges i åtgärdsprogrammet eftersom det är skolan som är ansvarig för att det särskilda stödet ges.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete inom arbetet med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 §, 28 kap. 16 § och 29 kap. 10 § skollagen, 21 § förvaltningslagen (1986:223)

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att det tydligt framgår, för lärare, elever och handledare, vilka kursmoment i respektive kurs som eleverna ska lära sig och bedömas på under det arbetsplatsförlagda lärandet.
- Se till att det arbetsplatsförlagda lärandet utgör en del av underlaget i lärarnas betygssättning.

Motivering

Enligt gymnasieskolans läroplan är det skolans ansvar att varje elev på ett nationellt yrkesprogram inom gymnasieskolan får möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen. Det innebär bland annat att eleven ska tillägna sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieväg. Av läroplanen framgår även att läraren ska utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs.

Av intervjuer med lärarna framgår att det inte är tydligt vilka kursmoment i respektive kurs som eleverna ska träna och bedömas på under det arbetsplatsförlagda lärandet. Den dokumentation som yrkeslärarna använder vid utvärdering av det arbetsplatsförlagda lärandet och som Skolinspektionen tagit del saknar denna koppling. Hantverksprogrammet saknar dokumentation kring hur utvärdering av det arbetsplatsförlagda lärandet går till. Intervjuade elever uppger att de inte alltid vet vad det är för kurser och moment de ska genomföra när de är på APL och de är osäkra på vad det är som bedöms under det arbetsplatsförlagda lärandet. Eleverna menar att de jobbar med det som vid det aktuella tillfället finns att göra på APL-platsen.

Intervjuade yrkeslärare uppger att de inte alltid besöker eleverna under deras arbetsplatsförlagda lärande vilket också bekräftas i intervju med elever i årskurs 3. Någon yrkeslärare menar att han delvis kan inhämta information för sin bedömning och betygssättning genom telefonkontakt med handledarna men medger att uppföljningen av det arbetsplatsförlagda lärandet kan utvecklas.

Rektorn har identifierat bristerna inom det arbetsplatsförlagda lärandet och har därför bland annat startat en samverkan med Skolverket för att utveckla detta.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2.1. Kunskaper och 2.5 Bedömning och betyg i förordningen om läroplan för gymnasieskolan

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Se till att rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering*Systematiskt kvalitetsarbete*

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter uppfylls. Kvalitetsarbetet är en viktig förutsättning för likvärdighet och rättssäkerhet för eleverna. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av intervjuer med lärare, rektor och representant för huvudmannen framgår att det systematiska kvalitetsarbetet är bristfälligt. Intervjuade lärare uppger att de hittills inte varit delaktiga i någon uppföljning eller analys av elevernas kunskapsresultat. Någon systematisk uppföljning av undervisningens kvalitet har inte gjorts. Inte heller har någon uppföljning av lärarnas bedömning och betygssättning gjorts för att säkerställa likvärdigheten i denna. Satta betyg har exempelvis inte analyserats för att upptäcka eventuella skillnader mellan ämnen eller lärare. Rektorn är medveten om denna brist och uppger att det saknas strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet. Hon har till viss del redan påbörjat detta arbete, exempelvis genom att se till att det arbetsplatsförlagda lärandet kvalitetssäkras. Representant för huvudmannen uppger att man förstått att det har funnits brister inom detta område och att man är glad för att den nya rektorn är på plats.

Huvudmannen måste snarast se till att få igång ett systematiskt kvalitetsarbete för att identifiera eventuella brister i den egna verksamheten och för att kunna sätta in lämpliga åtgärder för att planera och utveckla utbildningen.

Dokumentation av kvalitetsarbetet

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att huvudmannen bör se till att det finns dokumentation som är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå och prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn har motsvarande ansvar för kvalitetsarbetet på enhetsnivå. Vidare framgår att huvudmannen och rektorn bör skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för huvudmannens respektive enhetens kvalitetsarbete samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet.

Tillsynen visar att ingen aktuell dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet finns, varken på skolnivå eller på huvudmannanivå.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar i förordningen om läroplan för gymnasieskolan

Personalkompetens

Bedömning

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.
- Se till att endast lärare som uppfyller skollagens kriterier är anställda utan tidsbegränsning.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Från och med den 1 december 2013 gäller även att lärare ska vara legitimerade för att få bedriva undervisning och självständigt sätta betyg. Yrkeslärare är undantagna kravet på lärarlegitimation. Lärare som anställdes före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Lärare som inte uppfyller kraven enligt skollagen får undantagsvis bedriva undervisning. Det gäller bland annat om det inte finns personer som uppfyller kraven inom huvudmannens organisation eller om det finns särskilda skäl med hänsyn till eleverna. Av skollagen framgår också att endast lärare som uppfyller skollagens kriterier om behörighet får anställas utan tidsbegränsning.

Av intervjuer med rektorn och lärare samt dokumentstudier framgår att samtliga lärare som undervisar vid skolan saknar lärarlegitimation. Det framgår vidare att det finns lärare som undervisar i matematik, naturkunskap, samhällskunskap och svenska som är anställda efter den 1 juli 2011 och därmed inte omfattas av övergångsbestämmelserna, men som har en tillsvidareanställning. Några dagar efter tillsynsbesöket uppger rektorn dock att en av dessa lärare sagt upp sig och att en lärare som saknar legitimation har anställts på visstid. Rektorn är medveten om detta men anger att behöriga lärare är svåra att hitta. Skolinspektionen finner därmed att det dels finns lärare som har en

anställningsform som strider mot skollagen, dels finns lärare som undervisar i ämnen som de inte har utbildning och legitimation för.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att det finns brister inom området personalkompetens. Verksamheten uppfyller inte författningens krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 3, 13, 16, 18-21 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Se till att skolan ger studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.
- Se till att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande.
- Se till att elevhälsan omfattar specialpedagogiska insatser.

Motivering

Studiehundledning på modersmålet

Av gymnasieförordningen framgår att en elev ska få studiehundledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Av lärarintervjuer framkommer att det finns elever som lärarna bedömer skulle ha en bättre kunskapsutveckling om de fick särskilt stöd i form av studiehundledning på sitt modersmål. De exempel som ges är elever från Burma, Thailand och Afghanistan. Rektorn uppger att hon inte har hunnit skaffa sig en bild av detta behov än. Skolinspektionens bedömning är att skolan måste se till att alla elever som behöver det får studiehundledning på modersmålet.

Studie- och yrkesvägledning

Av skollagen framgår att elever i gymnasieskolan ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att skolan saknar personal med studie- och yrkesvägledarkompetens. Tidigare har skolan köpt studie- och yrkesvägledningstjänsten av Ljusdals kommun. Rektorn uppger att man tillsammans med representanter för kommunens andra fristående skolor inom kort ska träffas för att diskutera hur man tillsammans ska kunna lösa tillgången till studie- och yrkesvägledning.

Elevhälsa

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Av tillsynen framkommer att elevhälsan vid tillsynstillfället utgörs av skolläkaren som, enligt avtal, ska vara på skolan två timmar i månaden. Enligt egen och rektorns utsago är hon dock på plats "mycket mer". En nyanställd skolsköterska kommer att starta sitt arbete den 15 september 2014. Övriga kompetenser kan enligt rektorn vid behov köpas in men rektorn vet inte om det har gjorts eller i vilken utsträckning. I intervjuer med lärarna framkommer att det finns ett behov av specialpedagogisk handledning i undervisningen som inte tillgodoses. Även representanter för elevhälsan vittnar om att eleverna behöver mer vägledning och stöd i sitt lärande än vad som finns att tillgå. Det finns ingen i skolan som har specialpedagogisk kompetens. Av skolans betygskataloger och av nationell statistik framkommer också att det finns elever som inte uppnår målen, i synnerhet i vissa av de gymnasiegemensamma ämnena.

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Av intervjuer med representanter för elev

hälsan framkommer att insatser har gjorts vad gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbetet, bland annat har en extern föreläsare tagits in för att prata med eleverna om nätmobbning. Det saknas dock en systematik för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och enligt representant för elevhälsan finns vid tillsynstillfället ingen ansvarig för detta arbete.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i inom området elevhälsa. Studie- och yrkesvägledningskompetens och specialpedagogisk kompetens saknas. Studiehandledning på modersmålet måste tillhandahållas vid behov. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen

9 kap. 9 § gymnasieförordningen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Träutbildningar i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas utbildning.

Av tillsynen framkommer att det inte finns något skolbibliotek i skolan. Skolan prenumererar inte heller på några tidningar för elevernas räkning och det finns inte tillgång till något uppslagsverk eller annan sökfunktion, varken digitalt eller på annat sätt. I intervju med lärare framkommer att det händer att

svenskläraren går med eleverna till det kommunala gymnasiets bibliotek eller till kommunens bibliotek. Detta görs dock endast någon gång per läsår. Av elevintervjuer framgår att de sällan besökt något bibliotek och en elev säger sig aldrig ha gjort det trots att han nu går i årskurs 3.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete inom området skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Träutbildningar i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa detta.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

Huvudmannaskap och godkännande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Huvudmannaskap och godkännande.

- Huvudmannen saknar skriftliga rutiner för klagomål.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.

Av tillsynen framgår att huvudmannen saknar tydliga rutiner för klagomåls- hantering. Det finns exempelvis inga uppgifter på skolans hemsida om detta. Rektorn och representant för huvudmannen bekräftar att detta är ett utvecklingsområde. Vid faktagranskning av detta beslut har rektorn presenterat skriftliga rutiner för hur klagomål ska lämnas. Även information om hur detta ska göras har lagts in på skolans hemsida.

Av tillsynen framgår att det vid tiden för tillsynen finns brister inom området huvudmannaskap och godkännande. Med anledning av att Träutbildningar i Hälsingland AB genom rektorn vidtagit rättelse i denna del avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning

4 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Lotta Hedén
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under 1-3 dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.